

Laidiens: **13.04.2017., Nr. 76**
Oficiālās publikācijas Nr.: **2017/76.3**

Ministru kabineta noteikumi Nr. 199

Rīgā 2017. gada 4. aprīlī (prot. Nr. 18 38. §)

Noteikumi par dabasgāzes apriti un akcīzes nodokļa piemērošanas kārtību

*Izdoti saskaņā ar likuma "Par akcīzes nodokli"
2. panta 7.¹ daļu, 6.¹ panta piekto daļu,
15.¹ panta ceturto daļu un 22. panta sesto daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. dabasgāzes aprites kārtību;

1.2. kārtību, kādā izsniedz, pārreģistrē, anulē un izmanto speciālo atļauju (licenci) darbībām ar dabasgāzi, kā arī nosaka valsts nodevas likmi un maksāšanas kārtību par speciālās atļaujas (licences) izsniegšanu un pārreģistrāciju;

1.3. kārtību, kādā vienotais dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operators un dabasgāzes sadales sistēmas operators sniedz Valsts ieņēmumu dienestam informāciju par dabasgāzes aprites rādītājiem;

1.4. kārtību, kādā likuma "Par akcīzes nodokli" (turpmāk – likums) 6.¹ panta pirmajā daļā minēto dabasgāzi apliek ar akcīzes nodokli (turpmāk – nodoklis);

1.5. kārtību, kādā likuma 6.¹ panta otrajā daļā minēto dabasgāzi neapliek ar nodokli;

1.6. kārtību, kādā likuma 6.¹ panta trešajā daļā minēto dabasgāzi atbrīvo no nodokļa;

1.7. kārtību, kādā administrē likuma 15.¹ panta pirmās daļas 3. punktā minēto nodokli par dabasgāzi;

1.8. kārtību, kādā aprēķina nodokli par dabasgāzi.

2. Noteikumi attiecas uz:

2.1. personām, kuras iaved Latvijas Republikā vai saņem dabasgāzi izlietošanai galapatēriņam pašu vajadzībām (turpmāk – galalietotājs);

2.2. apstiprinātu noliktavas turētāju darbībām ar dabasgāzi (tajā skaitā sašķidrināto dabasgāzi un saspiesto dabasgāzi), ja dabasgāze netiek transportēta pa dabasgāzes pārvades un sadales sistēmas cauruļvadiem (turpmāk – apstiprināts noliktavas turētājs darbībām ar dabasgāzi);

2.3. personām, kas iaved un Latvijas Republikā realizē dabasgāzi mazumtirdzniecībā kā degvielu (turpmāk – dabasgāzes kā degvielas tirgotājs);

2.4. dabasgāzes tirgotāju un publisko tirgotāju, ja minētās personas tirgo dabasgāzi galalietotājiem, un dabasgāzes sadales sistēmas operatoru, ja tas sniedz pēdējās garantētās piegādes pakalpojumu (turpmāk – dabasgāzes tirgotājs);

2.5. vienoto dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatoru, dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru, uzglabāšanas sistēmas operatoru un dabasgāzes sadales sistēmas operatoru, kuri dabasgāzi izlieto dabasgāzes pārvades, uzglabāšanas vai sadales sistēmas tehnoloģiskajām vajadzībām;

2.6. personām, kas ievieš vai saņem dabasgāzi un saskaņā ar līgumu veic dabasgāzes pārveidi attiecīgajā enerģijas veidā izmantošanai galalietotājiem šo noteikumu 59. un 61. punktā noteiktajiem mērķiem (turpmāk – dabasgāzes starpnieks).

3. Šajos noteikumos galalietotājam noteiktie nosacījumi attiecas arī uz dabasgāzes starpnieku.

4. Dabasgāzes kā degvielas tirgotāju uzskata par galalietotāju šo noteikumu izpratnē, ja tas no dabasgāzes tirgotāja saņem dabasgāzi realizācijai mazumtirdzniecībā kā degvielu.

5. Vienotais dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operators, dabasgāzes pārvades sistēmas operators un dabasgāzes sadales sistēmas operators akcīzes nodokļa kontroles nodrošināšanai katru mēnesi līdz taksācijas periodam sekojošā mēneša piecpadsmitajam datumam sniedz Valsts ieņēmumu dienestam šādu informāciju:

5.1. dabasgāzes pārvades sistēmas operators – par katra dabasgāzes tirgotāja galalietotājiem tirgots un piegādāto kopējo dabasgāzes apjomu taksācijas periodā, neizmantojot dabasgāzes sadales sistēmu;

5.2. dabasgāzes sadales sistēmas operators:

5.2.1. par katra dabasgāzes tirgotāja galalietotājiem tirgots un dabasgāzes sadales sistēmas operatora piegādāto kopējo dabasgāzes apjomu taksācijas periodā;

5.2.2. ja galalietotājs neiegādājas dabasgāzi no dabasgāzes tirgotāja, – par katram galalietotājam piegādāto kopējo dabasgāzes apjomu taksācijas periodā.

6. Komersanti, kuri veic komercdarbību ar dabasgāzi, nodrošina Valsts ieņēmumu dienestam iespēju kontrolēt dabasgāzes apriti un ar to saistīto dokumentāro un datorizēto informāciju komersanta deklarētajās komercdarbības vietās.

7. Komersanti, kuri veic dabasgāzes kā degvielas mazumtirdzniecību, nodrošina, lai Valsts ieņēmumu dienestā deklarētajās komercdarbības vietās būtu izvietota izkārtne, kurā valsts valodā norādīts komersanta nosaukums un attiecīgās darbības vietas darba laiks.

II. Licenču izsniegšana, pārreģistrācija, anulēšana un izmantošana un valsts nodevas noteikšana

8. Speciālo atļauju (licenci) izsniedz šādiem komercdarbības veidiem:

8.1. dabasgāzes kā degvielas mazumtirdzniecībai;

8.2. apstiprināta noliktavas turētāja darbībām ar dabasgāzi.

9. Komercdarbība ar dabasgāzi ir atļauta tikai tādā darbības vietā, kurā reģistrēta nodokļu maksātāja juridiskā adrese vai struktūrvienība, ja atbilstoši normatīvajiem aktiem, kas reglamentē nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrāciju Valsts ieņēmumu dienestā, šāda vieta ir reģistrējama kā nodokļu maksātāja struktūrvienība.

10. Komercdarbību ar dabasgāzi drīkst veikt komersants, kurš šo noteikumu 8. punktā minētajos gadījumos ir saņēmis attiecīgu Valsts ieņēmumu dienesta izsniegtu speciālo atļauju (licenci).
11. Speciālo atļauju (licenci) komercdarbībai ar dabasgāzi Valsts ieņēmumu dienests izsniedz komercreģistrā reģistrētam komersantam.
12. Dokumentus speciālās atļaujas (licences) saņemšanai, pārreģistrācijai vai anulēšanai iesniedz elektroniski, izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskās deklarēšanas sistēmu.
13. Speciālo atļauju (licenci) izsniedz uz nenoteiktu laiku.
14. Valsts ieņēmumu dienests speciālo atļauju (licenci) izsniedz tikai elektroniski atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu apriti.
15. Lai saņemtu speciālo atļauju (licenci) apstiprināta noliktavas turētāja darbībām ar dabasgāzi, iesniedz iesniegumu saskaņā ar šo noteikumu 1. pielikumu, pievienojot skaidrojumu par saimniecisko darījumu norisi. Skaidrojumā norāda informāciju par plānotajām darbībām ar dabasgāzi.
16. Speciālajā atļaujā (licencē) apstiprināta noliktavas turētāja darbībai ar dabasgāzi norāda informāciju saskaņā ar šo noteikumu 2. pielikumu.
17. Lai saņemtu vai sakarā ar darbības vietas deklarēšanu pārreģistrētu speciālo atļauju (licenci) dabasgāzes kā degvielas mazumtirdzniecībai, iesniedz iesniegumu saskaņā ar šo noteikumu 3. pielikumu, pievienojot šādus dokumentus:
- 17.1. komercdarbībai izmantojamo vietu (dabasgāzes uzpildes staciju) lietošanas tiesības apliecināšu dokumentu;
- 17.2. izmantojamo vietu plānu, kurā norādītas ieejas (izejas), tirdzniecības zāle un citas ar dabasgāzes realizāciju un uzglabāšanu saistītas telpas, un darbības vietas teritorijas plānu, kurā norādītas darbības vietas robežas;
- 17.3. ar komersanta atbildīgās amatpersonas parakstu apstiprinātu spiedieniekārtu kompleksa tvertņu un cauruļvadu izvietojuma shēmu, kurā norādīti visu darbības vietas teritorijā esošo komercdarbībā izmantojamo spiedieniekārtu kompleksa tvertņu numuri un katras spiedieniekārtu kompleksa tvertnes nominālais tilpums atbilstoši dokumentiem, kas apliecina dabasgāzes glabāšanas un realizācijas metroloģisko nodrošinājumu, vai verificēšanas sertifikātā norādīto informāciju, ja iesniegumu iesniedz, lai saņemtu speciālo atļauju (licenci) komercdarbībai ar nefasēto dabasgāzi;
- 17.4. ar komersanta atbildīgās amatpersonas parakstu apstiprināta dokumenta kopiju, kas apliecina iesniegumā deklarētās ziņas par komercdarbībai pieteiktās darbības vietas metroloģiskā nodrošinājuma esību un tā atbilstību normatīvo aktu prasībām.
18. Speciālajā atļaujā (licencē) dabasgāzes kā degvielas mazumtirdzniecībai norāda informāciju saskaņā ar šo noteikumu 4. pielikumu.
19. Speciālo atļauju (licenci) dabasgāzes kā degvielas mazumtirdzniecībai atsevišķā tehnoloģiski norobežotā vietā izsniedz tikai vienam komersantam.
20. Valsts ieņēmumu dienests Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā izskata iesniegtos dokumentus un izsniedz vai pārreģistrē speciālo atļauju (licenci) vai arī pieņem pamatotu lēmumu par atteikumu izsniegt vai pārreģistrēt speciālo atļauju (licenci).

21. Speciālā atļauja (licence) stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās izsniegšanas, ja speciālajā atļaujā (licencē) nav norādīts citādi.

22. Speciālo atļauju (licenci) var izmantot tikai tas komersants, kuram tā izsniegta. Speciālās atļaujas (licences) saņēmējs nav tiesīgs nodot to citai personai.

23. Ja pieņemts lēmums par atteikumu izsniegt vai pārreģistrēt speciālo atļauju (licenci), iesniegums speciālās atļaujas (licences) saņemšanai vai pārreģistrācijai un tam pievienojamie dokumenti iesniedzami no jauna. Komersants neiesniedz Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošos dokumentus.

24. Valsts ieņēmumu dienests komersantam var neizsniegt vai nepārreģistrēt speciālo atļauju (licenci), ja:

24.1. gada laikā pirms iesnieguma iesniegšanas Valsts ieņēmumu dienests par šo noteikumu vai citu ar akcīzes preču apriti saistītu normatīvo aktu pārkāpumiem ir anulējis komersantam izsniegto attiecīgo speciālo atļauju (licenci) vai tajā norādīto darbības vietas ierakstu;

24.2. komersants vai komersanta izpildinstitūcijas amatpersona nav samaksājusi naudas sodu, kas uzlikts par šo noteikumu vai citu ar dabasgāzes apriti saistītu normatīvo aktu pārkāpumiem;

24.3. pēc Valsts ieņēmumu dienesta pieprasījuma saņemšanas nav iesniegta visa šajos noteikumos minētā iesniegumā norādāmā informācija vai nav iesniegti visi iesniegumam pievienojamie dokumenti;

24.4. pieteiktā darbības vieta neatbilst vides aizsardzības vai ugunsdrošības prasībām vai nav nodrošināta ar atbilstošiem mērlīdzekļiem;

24.5. nodokļu maksātājam ir Valsts ieņēmumu dienesta administrēto nodokļu (nodevu) parāds, kura kopsumma pārsniedz 150 *euro* (izņemot gadījumus, ja attiecīgo maksājumu termiņi normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir pagarināti un persona nodokļu parāda saistības pilda);

24.6. pieteiktajā darbības vietā nodokļu maksātāja struktūrvienība nav reģistrēta atbilstoši normatīvajiem aktiem, kas reglamentē nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrāciju Valsts ieņēmumu dienestā.

25. Valsts ieņēmumu dienests komersantam neizsniedz vai nepārreģistrē speciālo atļauju (licenci), ja nav samaksāta valsts nodeva.

26. Ja mainās speciālajā atļaujā (licencē) norādītais komersanta nosaukums vai speciālajā atļaujā (licencē) norādītie komercdarbības nosacījumi, komersants 10 darbdienu laikā pēc attiecīgo nosacījumu iestāšanās iesniedz pārreģistrācijas iesniegumu saskaņā ar šo noteikumu 1. vai 3. pielikumu.

27. Pārreģistrācijas iesniegumam pievieno dokumentus, kas apliecina nepieciešamību izdarīt attiecīgās izmaiņas speciālajā atļaujā (licencē).

28. Ja mainās speciālajā atļaujā (licencē) norādītie komercdarbības nosacījumi, komersantam ir atļauts veikt komercdarbību atbilstoši jaunajiem nosacījumiem tikai pēc speciālās atļaujas (licences) pārreģistrācijas. Ja mainās speciālajā atļaujā (licencē) norādītais darbības vietas darba laiks, komersantam ir atļauts veikt komercdarbību atbilstoši jaunajam darba laikam ar nākamā dienu pēc pārreģistrācijas iesnieguma iesniegšanas.

29. Ja speciālajā atļaujā (licencē) norādīto darbības vietas darba laiku paredzēts mainīt uz laikposmu, kas nepārsniedz 30 dienas, komersants var veikt komercdarbību atbilstoši šim īslaicīgi mainītajam darba laikam bez speciālās atļaujas (licences) pārreģistrācijas. Par īslaicīgo darba laika maiņu komersants elektroniski, izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskās deklarēšanas sistēmu, informē Valsts ieņēmumu dienestu ne vēlāk kā

divas darbdienas pirms gaidāmās darba laika maiņas, norādot termiņu, kādā komercdarbība tiks veikta atbilstoši īslaicīgi mainītajam darba laikam.

30. Ja mainās informācija, kas norādīta iesniegumā speciālās atļaujas (licences) saņemšanai vai tam pievienotajos dokumentos, komersants 10 darbdienu laikā pēc attiecīgo nosacījumu iestāšanās par to informē Valsts ieņēmumu dienestu un iesniedz izmaiņas apliecinājošu dokumentu kopijas.

31. Dabaszāģes kā degvielas mazumtirgotājs tirdzniecības vietā novieto speciālās atļaujas (licences) kopiju tā, lai patērētājiem tā būtu redzama.

32. Ja speciālās atļaujas (licences) darbības laikā speciālajā atļaujā (licencē) norādītās darbības vietas (tajā skaitā spiedieniekārtu kompleksa tvertņū) valdījuma tiesības iegūst cita persona, līdzšinējais valdītājs 10 darbdienu laikā iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā iesniegumu par speciālās atļaujas (licences) anulēšanu vai pārreģistrāciju.

33. Valsts ieņēmumu dienests uz laiku līdz 90 dienām var apturēt attiecīgās speciālās atļaujas (licences) vai speciālajā atļaujā (licencē) norādītās darbības vietas darbību un noteikt termiņu konstatēto pārkāpumu novēršanai, par to informējot komersantu (izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskās deklarēšanas sistēmu), ja:

33.1. netiek ievērotas ugunsdrošības, darba drošības vai vides aizsardzības prasības (pamatojoties uz attiecīgo institūciju pieprasījumu);

33.2. nodokļu maksātājam ir Valsts ieņēmumu dienesta administrēto nodokļu (nodevu) parāds, kura kopsumma pārsniedz 150 *euro* (izņemot gadījumus, ja attiecīgo maksājumu termiņi normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir pagarināti un persona nodokļu parāda saistības pilda);

33.3. netiek ievērotas citas šajos noteikumos un citos akcīzes preču apriti reglamentējošos normatīvajos aktos noteiktās prasības.

34. Valsts ieņēmumu dienesta lēmums par speciālās atļaujas (licences) vai speciālajā atļaujā (licencē) norādītās darbības vietas darbības apturēšanu stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā paziņošanas, ja lēmumā nav noteikts citādi.

35. Ja šo noteikumu 33. punktā minētie pārkāpumi ir novērsti, Valsts ieņēmumu dienests 10 darbdienu laikā no dienas, kad tas ir pārliecinājies, ka ir novērsti konstatētie pārkāpumi, atjauno speciālās atļaujas (licences) vai speciālajā atļaujā (licencē) norādītās darbības vietas darbību un par to informē komersantu, izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskās deklarēšanas sistēmu.

36. Valsts ieņēmumu dienesta lēmums par komersanta darbības atsākšanu stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā paziņošanas, ja lēmumā nav noteikts citādi.

37. Laikposmā, kad speciālās atļaujas (licences) vai speciālajā atļaujā (licencē) norādītās darbības vietas darbība ir apturēta, darbības ar dabaszāģi (izņemot tās uzglabāšanu) ir aizliegtas.

38. Valsts ieņēmumu dienests var anulēt komersantam izsniegto speciālo atļauju (licenci) vai speciālajā atļaujā (licencē) norādīto darbības vietas ierakstu, ja:

38.1. komersants 12 mēnešu laikā pēc speciālās atļaujas (licences) saņemšanas nav uzsācis komercdarbību ar akcīzes precēm vai 12 mēnešus pēc kārtas nav veicis komercdarbību ar akcīzes precēm;

38.2. komersants speciālās atļaujas (licences) darbības laikā sniedzis nepatiesas ziņas;

38.3. komersants 30 dienas pēc likumā noteiktā termiņa nav iesniedzis akcīzes nodokļa deklarāciju vai arī akcīzes nodokļa deklarācijā ir sniedzis nepatiesas ziņas;